

Täysistunto

Tiistai 16.10.2018 klo 14.01—21.31

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Urho Kekkosen kansallispuiston rajauksen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 109/2018 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 8/2018 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

20.48 **Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Ympäristövaliokunta esittää yksimielisesti tämän hallituksen esityksen hyväksymistä. Kysymys on melko pienestä muutoksesta Urho Kekkosen kansallispuiston rajauksessa. Hallitus esittää, että Tankavaaran luontokeskuksen alue, suunnilleen reilun 9 hehtaarin alue, irrotetaan kansallispuistosta mutta toisaalta sitten kansallispuistoon lisätään lähes 200 hehtaarin suuruinen alue eli yli 20 kertaa suurempi alue, niin sanottu Suomen Villen alue. Taustalla on se, että halutaan kehittää matkailukohteena tätä Tankavaaran keskusta ja on katsottu, että kehittäminen edellyttää sitä, että se siitä varsinaisesta kansallispuiston alueesta irrotetaan, käytännössä ei kuitenkaan siitä toiminnallisesta kokonaisuudesta, ja alue säilyy edelleen osana Natura-verkostoa.

Valiokunta mietinnössään huomauttaa siitä, että kansallispuistot ovat erittäin suosittuja retkeilykohteita ja esimerkiksi viime vuonna kävijämäärät kasvoivat yhdessä ainoassa vuodessa 10 prosenttia. Määräksi siis arvioitiin 3,1 miljoonaa käyntiä. Ne ovat alueellisesti tärkeitä matkailuelinkeinon kannalta ja monet nimenomaan sellaisilla alueilla, missä muita työpaikkoja on niukanlaisesti, mutta ongelmana on se, että monien kansallispuistojen rakenteet alkavat rappeutua. Esimerkiksi pitkospuita on jouduttu sulkemaan siksi, että ne ovat käyneet vaarallisiksi. Metsähallitus on arvioinut, että korjausvelka, jotta kansallispuistojen rakenteet, pitkospuut, nuotiopaikat, sillat ynnä muut tällaiset kulkuväyliin liittyvät asiat, saataisiin kuntoon, on peräti 44 miljoonaa euroa. Valtion ensi vuoden budjetti ei nyt kovin paljon helpotusta siihen anna, mutta tämä on semmoinen asia, johon lähivuosina on palattava.

Valiokunta myös toteaa, että kun on tutkittu kansallispuistojen vaikutusta alueelliseen elinkeinoelämään, niin on todettu, että keskimäärin jokaista euroa kohti, mikä on sijoitettu puisto- ja retkeilypalveluihin ja luontokeskuksiin, matkailijat tuovat, puistossa kävijät tuovat, lähialueille rahankäyttönsä muodossa yli 10 euroa. Eli ne ovat erittäin kannattavia elinkeinosijoituksia alueilleen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 101/2018 vp

20.51 Kari Kulmala sin: Arvoisa puhemies! Lapissa matkailulla menee erittäin hyvin tällä hetkellä, ja siellä on ymmärretty kansallispuistojen merkitys, toisin kuin meillä Pohjois-Karjalassa. Meillä Pohjois-Karjalassa ehdoton kruununjalokivi on Koli. Se kansallispuisto on Suomen neljänneksi suosituin, ja tulijoita riittäisi enemmänkin, mutta meillä ei ole majoituskapasiteettia sillä alueella, ja aluetta kuitenkin haluttaisiin kehittää. Tietysti tahot eivät halua, että sitä aluetta kehitetään. Pelkkä näpertely näiden asioiden parissa ei riitä. Tällä hetkellä esimerkiksi Sokos-hotelli Kolilla ei voida majoittaa edes täyttä lentokoneellista turistejä. Hotelli tarvitsisi ehdottomasti vielä yhden kerroksen lisää. Kansallispuiston alueella ei ole myöskään matkailuautoille ympärivuorokautista pysäköintialuetta, missä ne voisivat laillisesti yöpyä.

Kolin alueen matkailupalvelut jakaantuvat Ukko-Kolin, Loma-Kolin, Kolin kylän, Kolinportin ja Vuonilahden alueille. Kaikki Kolin alueen matkailupalvelujen kehittäminen perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön, kuten kansallispuistoissa yleensäkin, mutta en usko, että lainsäädäntö olisi este alueen kehittämiseksi. Kyse on lähinnä asenteista ja tahdosta. Näinhän on ollut Lapissakin. Lapin kansallispuistoja on kehitetty, koska tahtoa ja tahtotilaa siihen on ollut.

On selvää, että kansallispuistoissakin turistit ovat entistä ympäristötietoisempia ja luonto sekä kulttuuri ovat resursseja, joita tulee hyödyntää vastuullisesti. Jokaisen alueen matkailun kehittämiseen vaikuttavat myös valtakunnalliset ja alueelliset kehittämisstrategiat, niin myös Lapissa kuin Kolilla. Koli on jo vuosia sitten katsottu Pohjois-Karjalan matkailustrategiassa ainoaksi kansainväliseksi ja kansallisesti tärkeäksi matkailukeskukseksi, josta pääosa matkailun kasvusta on edelleen odotettavissa. Kun näin on todettu, voi vain ihmetellä, miksi alueen kehittäminen on jäänyt puolitiehen. Kolin maantieteellinen sijainti Niiralan rajanylityspaikan läheisyydessä muodostaisi erinomaisen lähtökohdan Kolin kehittämiseksi. Tämä Niiralan rajanylityspaikka on siinäkin mielenkiintoinen, että venäläiset tulevan sen kautta, menevät Pohjois-Karjalaan, ajavat siitä kohti pohjoista, Lappiin, ja vievät rahansa sinne. Senkin vuoksi näkisin erittäin tärkeänä, että Kolin aluetta pystyttäisiin kehittämään.

Kolilla olisi mahdollisuus kasvaa koko itäisen Suomen merkittävimmäksi matkailukeskittymäksi, joka samalla tukisi Juuan, Lieksan ja koko Ylä-Karjalan muuta kehittyvää elinkeinotoimintaa. Kolilla olisi edellytyksiä kehittyä kansainvälisestikin kiinnostavaksi matkailukeskittymäksi, joka tarjoaisi ainutlaatuisen kokemuksen kasvavalle matkailijavirralle. Koli tarjoaisi lisätoimeentuloa ja ansiomahdollisuuksia siten myös paikalliselle väestölle.

Koko Kolin alueen kehittämisessä tarvitaan eri ministeriöiden, Metsähallituksen ja Pohjois-Karjalan maakuntaliiton tukea ja apua, vain niin voimme onnistua. Kysehän on lähinnä asenteista ja tahtotilasta.

Kuten tuossa aluksi kerroin, onneksi edes Lapissa on ymmärretty matkailun ja kansallispuistojen kehittäminen. Tällä hetkellä Kolin hotellin ympärillä on tykkylumesta johtuen lähes jokainen kuusi latvasta poikki. Niitä puita ei saa sieltä poistaa, koska se on luonnon-suojelualue. Pari kolme vuotta kun menee, niin siellä on ainoastaan harmaita kuusia pystyssä, ja se ei ole mitenkään silmälle enää iloa, vaikka ne maisemat ovat ainutlaatuisia.

20.56 Saara-Sofia Sirén kok: Arvoisa puhemies! Kolilta takaisin tähän Urho Kekkosen kansallispuistoon, joka on yksi Suomen suosituimmista kansallispuistoista kävijämäärältään, viime vuonna toiseksi suosituin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 101/2018 vp

Muutokset tähän alueen rajaukseen ovat varsin perusteltuja. Tämä luontokeskus, joka nyt rajautuisi ulkopuolelle, on kävijämäärältään kuitenkin varsin pieni. Siis kansallispuistossa kävijämäärät ovat suuria, mutta heistä vain murto-osa vierailee myöskin tässä luontokeskuksessa. On varmasti kaikkien etu, jos siihen saadaan matkailutoimintaa ja yrittäjävetoisesti lähdetään kehittämään sisältöjä, uudistamaan sitä näyttelyä, joka siellä on nyt jo päässyt vanhentumaan, samaan aikaan kun sitten tähän alueeseen liitettäisiin merkittävästi suurempi, 200 hehtaarin alue arvokasta luonnonsuojelumaastoa ja aluetta. Tätä muutosta on kyllä helppo puolustaa ja kannattaa.

20.57 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! On todellakin hyvä nähdä, että yksimielisesti valiokunta esittää tätä luontokeskuksen alueen erottamista. Niin kuin edellisissä puheenvuoroissa on tuotu esille, kyllä luontomatkailu on ylipäättänsä jotakin sellaista, mitä meidän Suomessa pitää pystyä kehittämään entisestään, mutta on todellakin pidettävä huolta, että meillä on se luonto sillä tavoin suojeltuna, että sitä kelpaa sitten esitellä muille, esimerkiksi ulkomaalaisille turisteille, joitten osuus vaikkapa Lapin matkailussa on kyllä koko ajan ollut kasvussa. Siinä mielessä voisi sanoa, että meillä on hyvin suuri intressi säilyttää oma luontomme hyvässä kunnossa, jotta meillä on esitellä sitä myös muille.

Täytyy vain todella toivoa sitä, että tämä Suomessa käytävä keskustelu — mikä nyt ehkä sinällänsä ei varsinaisesti tähän asiaan liity mutta sivuaa kuitenkin sitä — mikä käydään nyt jokamiehenoikeuksien saamisesta Unescon maailmanlistalle... Se on sinällään erittäin hyvä hanke, mutta todellakin täytyy muistaa, että tässä on otettava mukaan metsänomistajat yhtä lailla ja huomioitava, että nimenomaan he ovat varmasti niitä jokamiehenoikeuksien suurimpia käyttäjiä ja niitten puolestapuhujia. Tällä tavoin yhteistyössä tällainen erityinen, voisiko sanoa, suomalainen kansallinen tapa tulisi myöskin muualla maailmassa tietoisuuteen ja siinä mielessä mahdollistaisi yhä suuremmille joukoille ihmisiä luonnossa liikkumisen ja myöskin tietynlaisen luonnon antimien hyödyntämisen, mikä ei todellakaan vaikkapa Keski-Euroopassa tai esimerkiksi Isossa-Britanniassa ole millään muotoa mahdollista siinä mittakaavassa, mitä se meillä on, ja tämä hyvä käytäntö ehkä ihmisten luontosuhdetta myös muissa maissa olisi parantamassa.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 109/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.